TEATTERIKESKUS
Teatercentrum · Theatre Centre

Meritullinkatu 33 A 2
00170 Helsinki
040-7313655
info@teatterikeskus.fi
www.teatterikeskus.fi
www.teatterijoukko.fi

13.10.2016

Aihe: Sivistys- ja tiedejaosto keskiviikko 19.10.2016 klo 09:45 / HE 134/2016 / Asiantuntijalausunto

Teatterikeskus ry, joka on esittävän näyttämötaiteen kentän ainoa edunvalvontajärjestö ja ryhmämuotoisten teattereiden ääni, haluaa osaltaan muistuttaa sivistys- ja tiedejaostoa siitä, että ryhmämuotoisten ammattiteattereiden ja ryhmien asemaan tarvitaan kipeästi korjausta.

Talousarvioesitystä 2017 lukiessa on ilahduttavaa huomata, että valtio seisoo taiteen tekemisen takana ja ymmärtää sen tehtävän sivistyksellisten erojen kaventajana. Vos-teattereihin kohdistuvat leikkaukset ovat jääneet maltillisiksi. Silti esitys ei huomioi sitä tosiasiaa, että jo vuosia teattereihin kohdistuneet leikkaukset ovat heikentäneet erityisesti pienten puhe- ja tanssiteattereiden sekä lapsille esityksiä tuottavien teattereiden toimintakykyä. Ne tarvitsevat erityistukea selviytyäkseen leikkausten vaikutuksista.

Viime vuosien leikkaukset ovat heikentäneet erityisesti niitä teattereita, joiden toteutuneet ja myönnetyt henkilötyövuodet ovat samat. Tämä tarkoittaa sitä, ettei niillä ole minkäänlaista henkilötyövuosista kertyvää puskuria. Kun leikkaukset vaikuttavat työvoimavaltaisella alalla suoraan työ- ja vierailijatehtävien määrään, henkilöstökustannuksien vähentäminen johtaa viiveellä tuen määrän laskentaperusteena olevien henkilötyövuosien menettämiseen.

Käytännössä tämä on tarkoittanut sitä, että Q-teatterin, Ryhmäteatterin ja Teatteri Rollon kaltaiset toimijat joutuvat vähentämään jo ennestään pienikokoista henkilökuntaansa. Juustohöylämäinen leikkausohjelma tappaa hitaasti siis ne teatterit, jotka toimivat hyvin kustannustehokkaasti jo alun alkujaan. On siis tärkeää pyrkiä kompensoimaan erityisellä pienille ja keskisuurille vos-toimijoille suunnatulla erityisrahoituksella leikkausten vaikutuksia. Erityisrahoituksen suuruus kokonaisuudessaan olisi vielä kovin maltillinen. Jo 300 000 euron kokonaismäärärahalla voidaan paikata monen toimijan tilannetta huomattavasti.

Toinen suuri huolemme on rahoituslain ulkopuolisten ammattiteattereiden ja ryhmien tilanne, joka on edelleen korjaamatta. Valtionosuuslain voimaan astumisen aikaan tilastoituja teatteriryhmiä oli 8 ja harkinnanvaraisen toiminta-avustuksen osuus oli 3 % kaikkien ammattiteattereiden rahoituksesta. Nyt parikymmentävuotta myöhemmin rahoituslain ulkopuolisia teattereita ja teatteriryhmiä on noin 130, ja edelleen niiden osuus kokonaisrahoituksesta on vain noin 5 %. Kentän kokonaisrakenne on siis radikaalisti muuttunut, mutta se ei näy rahoituslain ulkopuolisen kentän rahoituksessa. Tämä asia ei muutu ilman poliittista painostusta ja eduskunnan panosta asian korjaamiseen esim. kohdistamalla Veikkaus-voittovaroja asian korjaamiseen tai suuntaamalla kentälle työllistämisavustusta. Kenttä tavoittaa 11 % kaikista teatterin katsojista sekä tuottaa esityksiä ja palveluita monille erityisryhmille.

Jaska Teuri, Teatterikeskus ry